

Homenatge a Castelló 32

JOSEP GIFREU
Universitat Pompeu Fabra
Institut d'Estudis Catalans

A 100 ANYS DE LA FUNDACIÓ de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), la institució històrica decisiva per a la bona salut del català, i a 75 de l'acord fins ara més important per a la seva unitat –els acords de Castelló de 1932–, s'acaben de fer públics dos macroestudis que retraten amb alta definició l'estat del català avui en els seus territoris històrics.

El primer estudi es titula *Llengua i societat als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI*, un estudi comparatiu sobre coneixements, usos i actituds lingüístiques a partir d'enquestes específiques per a cada un dels set territoris (l'Alguer, Andorra, Catalunya, la Catalunya del Nord, la Franja de Ponent, les Illes Balears i el País Valencià). La gràcia i l'ambició d'aquest estudi és que per primer cop assegura les bases d'una comparació estadística fiable: s'utilitzà un mateix qüestionari, la mateixa metodologia i un mateix període de temps. I miracle: tot fet gràcies a un acord de cooperació dels governs de Catalunya, de les Illes Balears i d'Aragó, i de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Mai no s'havia aconseguit un acord tan important, almenys des de les *Normes* de Castelló. Els resultats d'aquesta macroenquesta són ja de referència obligada per a situar l'espai del català a Europa, un espai que compta amb 9.118.882 perso-

nes que declaren saber parlar el català i 11.011.168 que l'entenen.

El segon estudi, no menys ambiciós, realitzat també a través d'una macroenquesta de prop de 40.000 informants, és el que acaba de presentar en públic a Barcelona El Baròmetre de la Comunicació i la Cultura. El Baròmetre, impulsat per la Fundació Audiències de la Comunicació i la Cultura (FUNDACC) i consultable al seu web (www.fundacc.org) s'interessa per analitzar de forma continuada els usos dels mitjans de comunicació i de les pràctiques i consums culturals en tots els territoris del català. Compta per a la realització de l'estudi de camp amb la multinacional Nielsen, líder en l'estudi de mercats, i amb el centre de càlcul valencià Odec per al processament de dades. Els primers resultats d'El Baròmetre han suscitat expectació per les possibles divergències amb els dos altres instruments espanyols de medició, EGM i Sofres.

Més enllà dels resultats, que són òbviament complexos i perfectibles en l'un i altre estudi, val la pena de considerar aquests dos instruments científics –l'enquesta d'usos lingüístics a repetir cada quatre anys, i El Baròmetre, amb resultats anuals– com a eines impagables de focalització, de diagnosi i de reconstrucció del nostre país. No és el millor homenatge als pioners de l'IEC de 1907 i als signants dels acords de 1932 a Castelló?

El Temps, núm. 1226, 12 de desembre de 2007, p. 14.